

REPORTER USEM

Ziarul Universității de Studii Europene din Moldova

nr. 8. Septembrie, 2014

„Datorită acestei instituții de elită, m-am format ca personalitate”

Tatiana Gherța, Jurnalistă

Tatiana Gherța

Așa cum suntem obișnuiți mereu să spunem, viața noastră este o scară imensă, pe care unii o traversează încet, dar sigur, alții repede, însă mereu cu peripeții. Treptele din viața mea pînă acum le-am pășit cu demnitate, nu exagerez, cînd spun aceasta. Pe alocuri pășeam peste una sau chiar două, iar alteori destinul mă arunca înapoi fără nici o ezitare sau fără să fiu întrebată.

De cînd mă țin minte mi-am dorit să devin o mare actriță, îmi spuneam mereu că, dacă voi avea o asemenea profesie, atunci anume prin rolurile pe care aveam să le am pe scena de teatru, aveam să gust și să simt toate meseriile din lume. Așa a fost să fie însă, ca acum 4 ani în urmă, aflîndu-mă la cumpănă de drumuri, atunci cînd trebuia să îmi adun bine gîndurile și să înțeleg cu adevărat ce-mi doresc să fac pe viitor, absolut întîmplător, m-am trezit cu ideea de a deveni jurnalist. Pînă în momentul de față evenimentele bune din viața mea au apărut în cele mai neașteptate momente. Același lucru s-a întîmplat și cu universita-

tea la care urma să-mi fac studiile.

Vara anului 2010 mi-o aduc aminte în detalii, frumoasă, dar și bulversată în același timp. În momentele zbuciumate de gînduri, sute de idei, dar și un „abiturient” în față răsfoit din scoartă în scoartă de zeci de ori pe zi, anume într-o astfel de zi am găsit răspunsul la toate întrebările mele – Universitatea de Studii Europene din Moldova.

Într-o singură zi calea mea a luat o nouă întorsătură, spontană, însă de de cîte ori îmi amintesc de acea zi, îmi zic că a fost una norocoasă.

Da, spun una norocoasă, asta deoarece timp de 3 ani, datorită acestei instituții de ELITĂ, m-am format ca personalitate, am aflat că, dacă vrei să devii un jurnalist bun, nu trebuie doar să vorbești, trebuie să și ascuți, nu trebuie doar să privești în ochii interlocutorului, trebuie să și simți dincolo de cuvinte. Da, spun una norocoasă, într-o perioadă atît de mică am reușit să-mi fac prieteni adevărați și aici nu mă refer numai la colegii din grupă (care au fost extraordinari), dar și la profesorii minunați, profesioniști, demni, profunzi și corecți.

Posibil o să vă plictisiți de istorioara mea, însă nu pot să concep acest text, fără a vă povesti emoțiile prin care am trecut studiind în cadrul Universității Europene din Moldova. Am remarcat mai sus, a fost, este și va fi o instituție de ELITĂ. Spun asta, deoarece oamenii care i-au trecut pragul sunt mîndri că au studiat anume aici. Diferența dintre universități o fac oamenii, o fac profesorii culeși cu talent, în cazul nostru au fost și sunt culeși de rectorul USEM, Iurie Sedlețchi, care este un

profesionist în domeniu, un manager cu demnitate.

Dacă ar fi să vă povestesc despre oamenii care m-au marcat în cei trei ani de studii, nu voi ezita nici o clipă să scriu un șir de nume MARI, care mi-au schimbat viața la propriu. Ce lucruri de preț am învățat de la ei, o să vă descriu cîte puțin, asta pentru a nu vă fura din timpul prețios: Mariana Marcu (am învățat să fiu mereu informată, să urmăresc în fiecare zi afișele din oraș să văd dacă nu cumva se ascunde în spatele culorilor stridente greșeli gramaticale), Sorin Scutelnic (datorită dumnealui ador psihologia), Valentina Enachi (demnitatea e la ordinea zilei), Vlad Madan (cuvintele pot doborî chiar și guverne), Alecu Mocanu (regret că nu mai este în viață, facultatea fără El, e mult mai pustie, însă de-

pendența de a căuta în nimicuri o idee de material de succes am deprins-o de la Domnia sa), Pavel Vizir (principiile filozofice le întîlnesc în fiecare zi, chiar dacă nu credeam că jurnalismul și filozofia se pot cupla vreodată), Veronica Vornicescu (îmi păstrez verticalitatea datorită sfaturilor dumneaei), Daniela Sitari (inteligența și eleganța, împreună duc la succes), Dumitru Maxim (am învățat să formez imaginea foto și video din unghiuri pozitive, sfaturi pe care le împărtășesc deseori și colegilor mei operatori), Petru Derescu (datorită acestui profesor m-am obișnuit cu faptul că lectura este ocupația de zi cu zi care îmi hrănește creierul, iar poezia în hrănește sufletul).

Eu ador oamenii valoroși, îi respect și sincer sunt cea mai ferici-

tă că am avut ocazia să îi cunosc. Anume datorită profesionalismului lor, plăcerii lor de a dărui cunoștințe într-un mod diferit, captivant și uneori emoționant, m-au făcut să îmi doresc zi de zi să vin la ore cu nerăbdare, să ascult ore în șir cele mai ascunse subtilități ale meseriei de jurnalist.

Sunt mîndră că am absolvit USEM, sunt mîndră de cunoștințele pe care le-am obținut, sunt mîndră că în prezent muncesc în domeniul meu, sunt jurnalist, sunt ceea ce mi-am dorit.

Chiar dacă mai am încă mult de muncit, să știți că treptele mele le voi urca cu demnitate, așa cum am învățat să o fac de la cei mai buni profesori din țară, dar și din lume. Sunt Tatiana Gherța și vă mulțumesc pentru atenție. Numai bine.

Sursa foto: www. USEM.md

Bine ați venit, la USEM, Domnilor studenți!

Valentina ENACHI

A venit deja... toamna. Cuminte, la vremea ei. Dorită sau nedorită, a venit, pur și simplu, și ne-a adus, ca de obicei, răcire a vremii, puțină ploaie, cursuri, caiete, registre, note... și nostalgia gîndului că aproape a trecut și anul acesta. Tradiția populară spune că toamna se numără bobocii. Bobocii reprezintă viitorul nostru. Toamna se numără... studenții. După vacanța de vară, oaza de recreație a studenților și profesorilor, și acum iată-i pășind din nou într-un an școlar.

Toamna se numără... restanțele studenților. La începutul verii, vremea făcea cu ochiul a plimbare, și nu a învățare, însă acum, cînd se oferă ultima șansă de achitare a datoriilor în domeniul cunoștințelor, bietul student stă noaptea în tregi cu cartea în mînă, încercînd să pătrundă sensul celor scrise. Toamna se numără ... banii rămași după concediu, amintirile adunate în fișierile sufletului, nivelul celestirelului în sine sau modul de tranziție de la vară la toamnă și totul decurge atît de repede, încît azi era parcă ieri.

Și cel mai important. Toamna se numără ... destinul. Între multele ei semnificații și valori, toamna o are și pe cea de metaforă a maturității și bătrîneții.

Toamna vieții sunt acele perioade cînd se coace o faptă, un obicei, un caracter și, în final, un destin. și fiindcă aceste lucruri se întîmplă fără să le observăm și fără să le controlăm, este nevoie să veghem și să fim cu „ochii în patru” în timpul semănatului.

Semințele reprezintă acele lucruri mici și neînsemnate, acele nimicuri din care se compune viața. Gîndurile sunt neînsemnate la prima vedere, dar ele dau naștere la cuvinte

și fapte. Uneori nici nu ne dăm seama cît de rău poate face un cuvînt sau cît de bine, pentru o vorbă la momentul potrivit poate scoate pe cineva dintr-un impas, poate aduce mîngîiere, curaj, putere.

Toate acestea, luate pas cu pas, ajung să ne formeze personalitatea și caracterul, pentru ca mai tîrziu să ne sigileze destinul. În toamna vieții culegem destinul, dar nu înainte ca să semănăm. Ce? Depinde de mine și de tine, dragă cititor! Nu uita: „Ce seamănă omul, aceea va și secera”!

Viața continuă

Știu că Dumnezeu m-a așezat în focul suferințelor. Am acceptat loviturile de ciocan pe care mi le-a dat viața și uneori mă simt la fel de rece și nesimțitor ca apa care provoacă suferință oțetului. Dar nu cer decât un lucru: „Dumnezeule, nu mă lăsa pînă ce nu voi fi reușit să iau forma pe care o aștept de la mine. Încearcă cum crezi că e mai bine, cîtă vreme ai să dorești, dar nu mă arunca în grămada de fier vechi a suflețelor”.

„Dacă nu aș avea frate mai mare, nu știu cu ce aș fi supraviețuit”.

Toți spun că sînt o fire puternică și curajoasă, dar nimeni niciodată nu s-a manifestat în pielea mea. Eram copil, aveam doar doi anișori cînd din familia mea un

suflețel s-a ridicat la ceruri, acest suflețel fiind Tatăl meu. Eroina ne povestește cu lacrimi în ochi de evenimentele petrecute. Da, nu am avut ocazia să-l cunosc cu adevărat, deoarece eram un simplu copil de doar doi anișori, dar această vîrstă fragedă nu m-a împiedicat ca să-l iubesc pe tata din ce în ce mai mult. Am crescut împreună cu mama și fratele mai mare. Trecînd prin această perioadă a vieții, am putut percepe binele și răul. Am dus o viață decentă și fericită. Am avut o mamă de aur..., Dumnezeu a preferat să o i-a la El. pe cînd aveam numai 18 ani. Întrebată ce înseamnă pentru ea Mama, mi-a răspuns: „Mama pentru mine a însemnat totul: pîinea și apa, lumina și întu-

nericul, dragostea și plăcerea, bucuria și omenia... Am pierdut-o pe mama, odată cu decesul ei, am „dispărut” și eu, nu mai sînt cine am fost, fac lucruri absurde, care n-au nici un rost, fără mama viața mea e ruina, nu mai are sens... Am crezut că am să mor și, împăcată în sine mă voi ridica sus la mama și voi fi din nou cu ea, dar nu a fost să fie. Într-o noapte mama mi-a șoptit: „Viața își urmează cursul ei și, orice s-ar întîmpla, eu voi fi lîngă tine, mereu”. Aceste cuvinte nu mi-au dat putere de a merge mai departe. Îmi mulțumesc fratelui mai mare care nu m-a lăsat la grea cumpănă, însă el m-a încurajat și am mers mai departe. Pe data de 13 septembrie mama va avea 4 luni

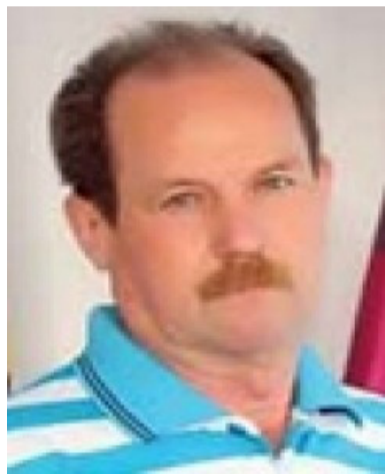
Sursa foto: www.doxologia.ro

de cînd nu mai este lîngă mine. Încerc să-mi duc modul de viață obișnuit ca și atunci cînd mama era lîngă mine.

Încerc să rezist. Nu renunț la visele de altă dată.

Aura Gasnaș, studentă, anul I, FJCP

Baștina - un tezaur plin de amintiri

Petru DERESCU

Locul de baștina străbună - un tezaur plin de amintiri. Acesta, credem, ar fi leitmotivul scrierilor abiturienților din acest an la probele scrise de la Facultatea de Jurnalism. Am constatat, de la început, varietaatea înclinațiilor acestora prin alegerea variatelor teme propuse.

După cum constată Mihaela Ilieș, „Aici omul cunoaște prima experiență, aici totul ne vorbește despre noi doar, de-aici începe a ne da târcoale patima locurilor sfinte”.

Eugen Răbdău, formulează și el gânduri pline de tâlc și semnificații: „Locul de baștină e un prieten de viață al fiecărui individ, un prieten al timpului în care te mai poți regăsi, fie și pentru cîteva clipe, copil fără necazuri...”

Pentru mine dragostea de baștină este ca o mare, cu-nceput, dar fără nemărginire, un poem... Mi-e

dor de locurile unde făceam șotii, mi-e dor de aerul pe care-l trăgeam adînc în piept...

În concluzie, putem să zicem că baștina străbună reprezintă o carte plină de amintiri ale vieții, pe care aș intitula-o „o dragoste izvor, o dragoste permanentă”.

Mulți dintre cei ce s-au prezentat au pledat pentru tema „Eu și amicii mei din lumea largă a culturii”, aceasta oferindu-le posibilitatea unei reîntîlniri cu prietenii lecturilor. Și s-au întîlnit.

Cristina Plămădeală, de pildă, a realizat un eseu interiorizat cu imagini sugestive și constatări judicioase: „E vară, e soare, e linște. Intru în sala întunecoasă a bibliotecii și mă așez în fotoliul de lîngă geam. Privesc în jur atît de multe cărți, atît de puțin timp. Îmi rotesc privirea și înțeleg că în ele se află sufletul meu. Poate că sunt prea tînără pentru a mă identifica cu atîtea personaje din diferite etape ale vieții, totuși, e prea scurtă existența pentru a nu profita de darurile lecturii.”

Închid ochii și mă întorc în timp, în paradisul dulce al copilăriei. Mă văd întruchipată în micuțul Niculae Moromete, cel care se furișează sub nuc pentru a petrece timpul în lumea cărții pe care o preferă (în aceste momente sunt convinsă că nu există oameni săraci). Însă există oameni care nu citesc, sărăcia e ignoranță și nepăsare și doar cititul te face mai bogat cu fiecare rînd parcurs...La fel ca Holden, sunt obosită să întîlnesc doar oameni pe care îi plac, vreau să cunosc pe cineva pe care să îl respect. Să merite apreciere pentru că e sincer, discret, iubește cărțile și învață din ele cum să facă lumea mai bună... De asemenea, aș vrea să îl sun pe Heminway și să-i spun că nu mi-a plăcut „Adio, arme” și l-aș ruga să mai scrie „O sărbătoare continuă” a Parisului. Poate că lumea ar fi mai bună cu toți scriitorii mari și nemuritori aici, pe Pămînt.

„Vreau să zbor (ca Icar), însă să nu cad, iar de acolo, de sus, să trimit oamenilor oglinzi fermecate care văd mai departe de măștile pe care le purtăm, care văd sufletele și ne vor trezi la realitate.

Nu știu cine voi fi la bătrînețe, vreau însă să am convingerea că, alături de amicii mei din lumea culturii, am citit, am învățat, am fost rebelă, am trăit cinstit, am iubit și am meditat înainte de a accepta ceea ce se crede a fi corect”.

Probabil, nu mai avem ce adăuga, după acest text, nimic la ceea ce am scris în recenzie: „Un preludiv liric foarte fin, cu valori multiple, o viziune originală, topită în lecturi multe și bogate, apreciat printr-un larg diapazon al afectivității angajate și o finalizare pe potrivă.”

O altă abiturientă, Ana-Maria Sedlețchi, se destăinuie foii albe: „Am obișnuit să-mi petrec copilăria cu Alisa, ea învățându-mă să-mi dezvolt imaginația și niciodată să nu-

bă. Și pentru asta eu mă închin în fața sciitorilor. La întrebarea „Ziarul tipărit moare?” răspunsurile au fost îngrijite, motivate.

Valeria Șantezan constată: „Totuși, o mare parte a populației a devenit mai puțin comunicabilă și mai mult sociabilă. În lumea virtuală adolescenții sunt foarte ocupați cu postarea unor mesaje pe rețelele de socializare (pentru a primi mai multă bucurie). Acum noua generație nu are copilăria care înseamnă cu adevărat copilărie.”

Cristina Tomșa mărturisește: „Eu rămîn fidelă vechiului și scumpului meu prieten - ziarul, pentru că de fiecare dată, cînd îl deschid, simt mirosul de cerneală, simt lumina sumbră, un întuneric prin care a

din dragoste și cu credință. Să luptăm atîta timp cît respirăm, atîta timp cît avem pentru ce lupta”.

Idei interesante are și Daniela Antoci, care scrie: „Credința, iubirea, viața sunt cuvintele care ne înconjoară zi de zi.” Sunt de acord cu cele afirmate mai sus, deoarece aceste cuvinte „val”, „vînt”, „viață”, sunt fenomene trecătoare, la fel ca credința, iubirea și viața. Credința, la fel ca valul, se formează încet, încet, însă cu timpul se risipește în gol.

Iubirea... la rostirea lui ne copleșesc mii de emoții și amintiri. „Iubirea-i vînt” este o metaforă foarte reușită, deoarece iubirea poate distruge inimi, timp și poate pleacă. Însă fiecare are și partea sa pozitivă: la fel cum vîntul răcorește, la fel și

Sursa foto: www.paidagogos.com

mi limitez gândirea...Lîngă Alisa apare Chuck. Îi spun: „Am preluat din cărțile tale caracterul tău cinic și mizantropic și îți mulțumesc pentru asta, căci astfel am impresia că pot analiza mai sănătos realitatea”.

„La masa mea, continuă autoarea, amintindu-ne într-un anume fel de masa lui Ionel Teodoreanu, au mai apărut foarte multe personaje îndrăgite. În concluzie, pot doar să spun că absolut toate lucrurile cu care noi contactăm ne schimbă și ne modelează. Orice lectură ne schim-

curs adevăr și creație”.

Printre temele propuse a fost și următoarea:

„Credința-i val, Iubirea-i vînt

Și viața - fum”. Abiturienții aveau misiunea de a con/infirma argumentativ aceste afirmații. Elanul juvenil a știut a opune acestei poziții decadente una energizantă, optimistă..

Cristina Zavatin, ne îndeamnă în finalul eseului: „Să iubim cît arde focul, cît mai avem viață, să trăim

dragostea te poate ridica și încălzi. Concluzionînd, putem spune că, avînd credință, iubire în suflet și cunoscînd sensul vieții, poți atinge apogeul existenței noastre”.

Sigur, e cam greu să descifrezi ce-i cu „apogeul acestei vieți efemere”, însă tonalitatea ne dă speranțe că va ajunge la vorba bătrînului („ca vremea”) sfetnic din poem („Moartea lui Fulger”), care știa a potoli cum se cuvine o mahnă fără de sfîrșit a celeia ce-și pierduse fiul.

Căsuța tehnică

Reporter USEM

Publicație lunară a

Universității de Studii

Europene din Moldova

Președinte Iurie Sedlețchi

Director Valentina Enache

Machetator Mircea Sula

Tel de contact 069744285

E-Mail reporterusem@gmail.com

Chișinău str. Iablocikin 2/1

biroul 503 A

Tipografia «Prag 3»

Tiraj 500 exemplare

Da, mă căsătoresc!

A devenit foarte actual să te îndrăgostești, să-ți găsești a doua jumătate, să-ți juri dragostea veșnică, să îți îmbraci degetul cu simbolul iubirii eterne și să te căsătorești. Da, este un lucru frumos, e minunat când doi oameni aleg veșnicia împreună. Dar cât de rațional sau irațional luăm astfel de decizii? Ne decidem în clipele fericite când fluturii se lovesc cu putere de pereții stomacului nostru? Sau atunci când despărțirea pentru câteva ore ți se pare insuportabilă? Sau când ne vedem drumul croit în aceeași direcție? Suntem diferiți, deci motivațiile ne sunt diferite...

În ultima perioadă am fost întrebată de zeci de ori când mă voi căsători sau de ce pînă acum nu am găsit persoana cu care să-mi doresc să fac acest pas. Inspirată de întrebările incomode am încercat să răscolesc în interiorul meu „dulăpiorul prăfuit”, în care sunt aranjate atent gândurile despre căsătorie.

Azi nu aștept prințul care să-mi vină în fața blocului călare pe cal alb cu preferații mei trandafiri albaștri, nici poetul care să-mi scrie poezii frumoase și

să le citesc în nopțile fără lună, nici omul de afaceri ce se va uita mai des la ceas decât în ochii mei, pentru că... pentru că nu e partenerul potrivit. Succesul unei căsătorii e în partenerul potrivit. El nu este jumătatea potrivită, cum o spun mulți, ci un întreg, care poate să ofere totul, fără să aștepte în schimb nimic, care să țină umbrela, când în viața celui-lalt plouă sau, din contra, să se plimbe amîndoi prin ploaie, fiind conștienți de o posibilă „răceală”. Niciodată nu am înțeles oamenii care se căsătoresc fiind jumătăți, care servesc la dejun o farfurie plină de speranțe că cel de alături e obligat să-l completeze, să-i facă viața mai bună și să mențină pentru cât mai mult timp „eternitatea” pe care au ales-o cîndva. Mulți intră în căsătorie pe ușa necunoscută, crezînd că dincolo de ea se ascunde o altă realitate, doar dimineți calde cu miros de cafea sau apusuri romantice cu plimbări nocturne, mesaje siropoase în timpul zilei și fluturași șchiopi prin aerul îndulcit de dragoste... Dar, cu părere de rău, gravitația e o axiomă și pentru suflet, revenim repede pe pămînt. Toate căsători-

ile sunt fericite, conviețuirea care urmează însă depinde de fiecare întreg, care se implică în ea. Da! O să mă căsătoresc, cînd eu, întregul, voi găsi un alt întreg, nu o jumătate. Atunci cînd o să găsesc acea persoană pe care o voi dori să o plictisesc tot restul vieții mele. Atunci cînd voi fi sigură că pot să ofer mai mult decât aș putea primi. Atunci cînd voi găsi fericirea în ochii celui-lalt nu în cafeaua amară, de care sunt dependentă. Atunci cînd mă voi îndrăgosti de sute de ori de același întreg, de fiecare dată diferit. Atunci cînd nu voi căuta fluturi în stomac... Atunci cînd nici cei mai mari nervi nu mă vor opri să fiu amabilă cu aceeași ființă zi de zi. Atunci cînd voi vrea mai mult să ascult pe cel de alături decât să vorbesc. Cu cel de lingă mine verighetele nu-mi vor părea mici cătușe. Cel care, cu privirea mută, reciprocă de încredere, mă va îmbrăța în zilele de suferință. Atunci cînd voi intenta un divorț de mine însumi, și voi intra în această legătură fără un eu egoist sau superficial. Atunci cînd voi spune te iubesc –

Sursa foto: www.supradozadeganduri.wordpress.com

această simplă invitație la veșnicie. Atunci cînd voi accepta să trăiesc cu caracterul, chiar dacă m-am îndrăgostit de persoană. Da, o să mă căsătoresc, cînd

voi avea un formidabil contract prenupțial, Dragostea!
Ana Guțu, studentă, anul II, FJCP

Ruinat din indiferență

Observatorul Centrului Republican ARTICO este, practic, distrus. Acesta era amplasat pe clădirea liceului cu profil real din imediata vecinătate, care acum

demonstată bucată cu bucată: lentilele, dar și alte piese au dispărut. Încăperea în care altă dată veneau copiii ca să urmărească stelele și Luna, acum este van-

rul Educației cunosc despre starea în care a ajuns observatorul, dar, în opinia lor, responsabilitatea este pe seama fostei administrații a Centrului ARTICO.

Autor Foto: Ion Zubco

este lăsat de izbeliște. Ministerul Educației știe despre această problemă, dar pasează responsabilitatea pe umerii vechii administrații a Centrului ARTICO. Situația în care se află observatorul este jalnică. Acesta a fost

dalizată și fără geamuri. Aceasta a devenit un adăpost al consumatorilor de droguri, având ușa legată doar cu o sârmă. Consultantul superior al Ministerului Educației Eugenia Parlicov a declarat că cei de la Ministe-

Pe de altă parte, vicedirectorul Centrului, Vladimir Gălcă, spune că există oameni de afaceri care ar dori să ia în arendă sediul fostului liceu și, respectiv, să restabilească observatorul.
Mircea Sula

Septembrie

- 160 de ani de la nașterea lui Engelbert Humperdink – compozitor, reprezentant al romantismului german (1-09-1854 - 27sept. 1921)

- 55 de ani de la nașterea Elenei Prous – scriitoare, eseistă, profesor universitar (2 sept. 1959)

- 65 de ani de la nașterea Nataliei Senocosov – bibliograf

- 1800 de ani de la nașterea lui Aurelian (Lucius Domitius Aurelianus) - împărat roman (5 sept. 214 - aug. 275)

- 240 de ani de la nașterea pictorului și desenatorului german Caspar David Friedrich (5 sept. 1774 - 7 mai 1840); este reprezentantul romantismului german în perioada lui tinerețe, autorul unuia dintre cele mai frumoase peisaje din lume: „Fazele vieții”(1835);

- 540 de ani de la nașterea poetului renascentist italian Ludovico Ariosto (8 sept. 1474 - 6 iulie 1533), autor al poemului eroic „Orlando furioso” (1516);

- 375 de ani de la fondarea Universității Harvard, cea mai veche universitate din SUA;

- 490 de ani de la nașterea poetului francez Pierre de Ronsard (11 sept. 1524 - 25 sept. 1585);

- 245 de ani de la nașterea lui Alexander von Humboldt (14 sept. 1769 - 6 mai 1859); datorită cunoștințelor sale enciclopedice era considerat un Aristotel și Columb al epocii sale;

- 100 de ani de la nașterea lui Victor Bokov - prozator, poet, textier rus (19 sept. 1914 - 15 oct. 2009);

- 80 de ani de la nașterea actriței italiene de film Sophie Loren;

- 80 de ani de la nașterea actriței franceze de film Brigitte Bardot;

- 150 de ani de la nașterea lui Miguel de Unamuno y Jugo – poet, romancier, filosof spaniol (29 sept. 1864 - 31 dec. 1936);

- 90 de ani de la nașterea lui Trum Streckfos Persons (30 sept. 1924 - 25 aug. 1984);fondator al unui gen literar nou – „roman de non-ficțiune” (roman – reportaj”), în care personajele și acțiunile sunt autentice.

- 70 de ani de la stingerea din viață a lui Liviu Rebreanu – prozator, dramaturg și traducător (27 noiembrie 1885 - 1 sept. 1944)

- 100 de ani de la stingerea din viață a lui Charles Peguy – poet, dramaturg și eseist francez (7 ian. 1875 - 5 sept. 1914);

- 100 de ani de la stingerea din viață a lui Clement Maror, poet liric și satiric francez (23 noiem. 1496 - 10 sept. 1544);

- 80 de ani de la stingerea din viață a lui Mihail Andriescu (pseudonimul lui Mihai Viștac) poet, prozator și traducător;

- 75 de ani de la stingerea din viață a lui Sigmund Freud – medic neuropsihiatru, fondator al școlii psihologice de psihanaliză;

Piața de „amintiri”

Ion ASANDI

În perioada 10 - 18 iulie în incinta USEM avut loc o școală de vară din cadrul proiectului „TEMPUS TACHES Cross media și jurnalismul de calitate”. În cadrul trainingului a fost elaborat un ziar și un film documentar. Unul din materialele menționate de către organizatorii din Germania este „Piața de Vechituri” elaborat de studentul anului III Ion Asandi. Din acest considerent am considerat relevant publicarea lui și în paginile ziarului „Reporter USEM”.

Cărți vechi, veselă, articole de artizanat, diferite piese și chiar lingerie de pat - toate acestea le putem găsi la piața improvizată din preajma Gării Feroviare din capitală.

Practic nu există chișinăuian sau oaspete al capitalei, care să nu fi auzit sau chiar vizitat acest „Tirg al săracilor”.

Pentru cei mai mulți trecători este un peisaj iluzoriu; o piață improvizată chiar pe marginea trotuarului, oameni în special de vîrsta treia, care, din cauza pensiei mizere, sunt obligate să-și vîndă lucrurile din casă toate acestea te fac să crezi că trăiești pe la începutul anilor 1900. Aici poți găsi cu ușurință diferite obiecte, începînd de la lenjerie intimă și terminînd cu fel de fel de unelte utile în gospodărie.

Ceea ce, la prima vedere, pare a fi niște mormane enorme de gunoaie, atunci cînd te apropii de acești comercianți se poate întîmpla să găsești obiecte ce nu credeai că le vei mai întîlni vreodată. Această piață improvizată este un loc ideal pentru nostalgicii perioadei totalitate. Merg prin acest coridor format din boarfe, piese, veselă..., și am impresia că mă aflu într-un muzeu în aer liber, în care poți admira tot felul de obiecte moștenite din perioada Sovietică (ceasuri, aparate foto-video, instrumente etc). Toate aceste „bucurii” au cu adevărat un preț simbolic, iar cei care le comercializează sunt oameni ajunși în pragul disperării, iar banii cîștigați din acest bussines este unicul lor venit. Cea mai mare parte din vînzătorii trăiesc de pe o zi pe alta, salariile și pensile mici, constituie primul motiv ce-i obligă să iasă în stradă, scoțînd la vînzare ce mai găsesc prin case. Merg prin această pețișoară și mă gîndesc că fiecare lucru expus aici are o istorie, iar fiecare din acești comercianți cite un destin...

Prefer mai bine să vînd pe stradă decât să lucrez pentru trei parale

La una din „tarabe” ce este așezată jos pe-o bucată de peliculă, cum obișnuiesc să facă cea mai mare parte din vînzători, l-am cunoscut pe nea Constantin, un domn cu vîrsta cuprinsă între 55 și 60 de ani, cu părul cărunt, căruia îi lipsesc cîteva dinți din față, dar care încă nu și-a pierdut simțul umorului. În fața acestuia stau frumos aranjate cîteva ceasuri produse încă în URSS, cîteva telefoane mobile, și alte mărunțisuri, pentru care se poate și supara, dacă cumva desconsideri utilitatea lor. L-am surprins în timp ce extragea cupru dintr-un fir electric. În timp ce încerc să leg o discuție cu el, rămîne a fi preocupat de îndeletnicirea lui și ridică capul doar din cînd în cînd pentru a-mi oferi vreo explicație. Nea Constan-

alegerea acesteia, profit de moment și-l întreb de ce nu a mers la un magazin autorizat, pentru a procura această piesă: “În primul rînd, aici poți procura aceleași obiecte la fel de calitative, la un pret cu mult mai accesibil. Arătînd cu mîna împrejur, continuă. Aici sunt lucruri pe care în magazine sau alte piețe nu le poți găsi. Doar la această piață există piese care nu se mai produc, dar care ne sunt de un mare ajutor”. Profit de ocazie și-l întreb ce consideră despre locul în care este amplasată piața. Pentru o clipă, pe fața lui citesc o indiferență totală. “Nu cred că poate deranja pe cineva, dacă autorităților nu le pasă, de ce m-ar deranja pe mine”!

Piața - un loc perfect pentru a mai schimba o vorbă

La cîteva „tarabe” distanță, pe o

cîteva dintre lucrurile cu care a ieșit în stradă doamna Ecaterina. Care, la fel și-a făcut loc printre mulțimea de vînzători, pentru a-și vinde “marfa”. Din vorbă-n vorbă, femeia mi se destăinuie. “Sunt multe persoane care vin aici, din simplu motiv că se plictisesc acasă. Cele mai multe sunt bătrînele care, rămase singure, vin aici pentru a comunica cu semenii și, în același timp, de-a cîștiga o sursă de existență”. Analizez cu atenție lucrurile ce sunt expuse de către acești “comercianți” și găsesc printre ele, opere relevante precum “Большая книга знаний” (marea carte a cunoștințelor), cărți ale marilor filosofi: Friedrich Nietzsche, Auguste Comte și, involuntar, îmi dau seama că acești oameni sunt foști intelectuali.

D-na Ecaterina se arată îngrijorată de situația de la această piață și aspectul inestetic pe care-l crează

stare de lucruri. Administrația publică locală ar trebui să repartizeze și să amenajeze terenuri pentru o astfel de destinație. Este necerară o piață second hand”, ne relatează aceasta.

Cu toate că primarul municipiului Chișinău Dorin Chirtoacă a emis o hotărîre prin care le interzice comercializarea produselor pe acest teritoriu, vînzătorii de produse second hand se arată a fi indiferenți de această intenție, și afirmă că, în virtutea tuturor circumstanțelor, vor continua să-și comercializeze marfa.

Sunt obligată să-mi vînd amintirile

În timp ce discut cu dna Ecaterina, simt ațintită asupra mea o privire. Întorc capul și surprind o bătrînică. Pe expresia feții poți citi cu ușurință că a avut o viață zbuciumată. Cu o tristete lăuntrică și, în același timp, cu o timiditate deosebită, mă îndeasă să mă apropii. Parcă anticipînd întrebarea mea, începe să-mi explice de ce vine aici. “O pensie de 700 de lei nu poate nici pe departe acoperi cheltuielile unei persoane de vîrsta a treia”. Și cu un sentiment de jenă își schimbă privirea. La insistența mea, o îndemn pe bătrînică să-mi vorbească despre lucrurile pe care le scoate la vînzare. “Nevoia și sărăcia m-au obligat să ies în stradă pentru a-mi comercializa pînă și obiectele de care mă leagă cele mai frumoase amintiri”. Arătîndu-mi o vază, care după aspectul ei pare a fi foarte veche, continuă: “Această vază am primit-o în dar de la frațele meu mai mare, ce a decedat de tînar. Pe lîngă cele cîteva poze, vaza îl ține viu în amintirile mele”. În timp ce vorbește, din ochii bătrînei începe să curgă cîteva lacrimi, dîndu-mi de înteles cît de valoroasă este pentru ea această vază. “Aceasta este marea tragedie a neamului nostru. Oameni care și-au dedicat o viață întreagă bunăstării statului au ajuns să-și vîndă ce au mai scump - amintirile. Uneori, am impresia că întreaga republică este o piață imensă de vechituri”...

Autor Foto: Ion Asandi

tin îmi spune: “ceea ce fac nu este tocmai cea mai plăcută metodă de-a cîștiga un ban, însă, prefer să stau pe marginea drumului, vînzînd cîte ceva, decât să lucrez într-o altă parte pentru cîteva parale”. Între timp acesta își termină de extras cuprul din firul electric și continuă. Practic acest tip de comerț încă din anul 1990, căpătînd experiență prin mai multe piețe din capitală, sau colțuri de stradă. Domnul Constantin spune că vine în piață doar în zilele de sîmbătă și duminică, în rest, gospodărește pe lîngă casă. Atunci cînd îl întreb care este venitul lui, acesta îmi zîmbește șmecher și-mi răspunde: “Sunt mulțumit de cîștigul pe care-l am, dacă nu aveam venit nu mai stăteam aici” spune acesta, punînd capăt discuției.

Un lucru bun la un preț pe potrivă

În pofida faptului că temperatura devine insuportabilă și îți înmoie oasele, în piața de lîngă gară, numărul cumpărătorilor este unul impunător. Domnul Nicolae a venit aici cu scopul de a-și procura o elice pentru ventilator. Preocupat de

stofă de culoare albastră, îmi atrage atenția, frumos aranjate, cîteva farfurii, furculițe, linguri, un ulcior și cîteva căni. Însă să nu credeți că este vorba de o masă festivă, sunt doar

urbei. “Piața este un mijloc sigur de a cîștiga un ban, însă imaginea care i se conferă Chișinăului lasă mult de dorit. Într-o capitală cu viitor european, nu trebuie admisă o astfel de

Autor Foto: Ion Asandi